

tygodnik **Goniec apteczny**

Nr 1 **poniedziałek, 18 maja 2020**

Darmowy tygodnik do
samodzielnego wydruku

Aktualności

Nowe uprawnienia farmaceutów. Obiecujące leki w terapii COVID-19

Komunikaty GIF

Cisatracurium Noriden, Megalia, Motelukast Bluefish

Prawo i realizacja recept

Podpis elektroniczny do recepty farmaceutycznej i certyfikat ZUS

Notatki z Zeszytu Aptecznego

Surowce naturalne wspomagające leczenie alergii

Wiedza produktowa

Hydrokortyzon w maści i kremie

Ściąga apteczna

Akronimy w nazwach handlowych leków

Sprawdź swoją wiedzę

Krzyżówka Apteczna #1

Materiały dodatkowe

Co powinieneś wiedzieć o zaburzeniach erekcji? [edukacja pacjenta]

Wydawca:

 **wydawnictwo
farmaceutyczne**

grupa opieka.farm

Redakcja:

ul. Lipowa 3.
Kraków 30-702
redakcja@goniecapteczny.pl

Reklama:

tel.: +48 535 231 044
m.szczybylo@grupaopieka.farm

wydawnictwo farmaceutyczne

Wydawnictwo Farmaceutyczne powstało w odpowiedzi na brak aktualnych, wiarygodnych i jednocześnie przystępnych źródeł wiedzy farmaceutycznej.

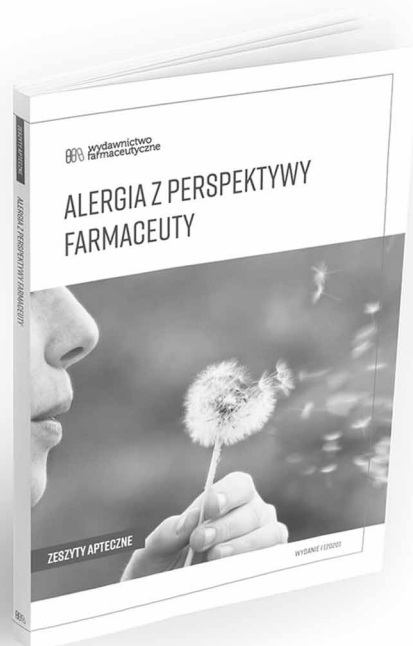
Wszystkie pozycje Wydawnictwa Farmaceutycznego są przygotowywane przez zespół redaktorów specjalizujących się w przeglądach literatury naukowej, dlatego zawarte w nich informacje są oparte o najbardziej wiarygodne źródła. Każda publikacja Wydawnictwa jest także konsultowana z praktykującymi lekarzami, farmaceutami i innymi przedstawicielami zawodów medycznych. Wszystkie treści tworzone w Wydawnictwie Farmaceutycznym są oparte o standard PCS.

PCS (Pharmaceutical Credibility Standard) to autorski standard wiarygodności treści, który zakłada tworzenie opracowań na podstawie aktualnych i najbardziej wiarygodnych dowodów naukowych według kryteriów medycyny opartej na faktach (EBM).

Wszystkie publikacje Wydawnictwa dostępne są do zamówienia online na stronie www.wydawnictwo.farm

4 lata razem!

Drodzy Czytelnicy!

Goniec Apteczny to nowy tygodnik dla farmaceutów do samodzielnego wydrukowania od grupy opieka.farm.

Znajdziecie w nim podsumowanie najważniejszych farmaceutycznych wydarzeń tygodnia, komunikaty GIF, informacje z obszaru prawa farmaceutycznego i realizacji recept.

W tygodniku *Goniec Apteczny* zamieszczamy wybrany fragment z publikacji Wydawnictwa Farmaceutycznego i jedno opracowanie z kategorii Wiedza Produktowa.

W każdym numerze *Gońca* znajdziecie również dodatkowe materiały do wydrukowania – tabele do powieszenia na lodówce aptecznej, schematy i ulotki do wydania pacjentowi.

Jak przystało na pełnoprawne czasopismo mamy też krzyżówki i testy. Horoskopów nie przewidujemy. 😊

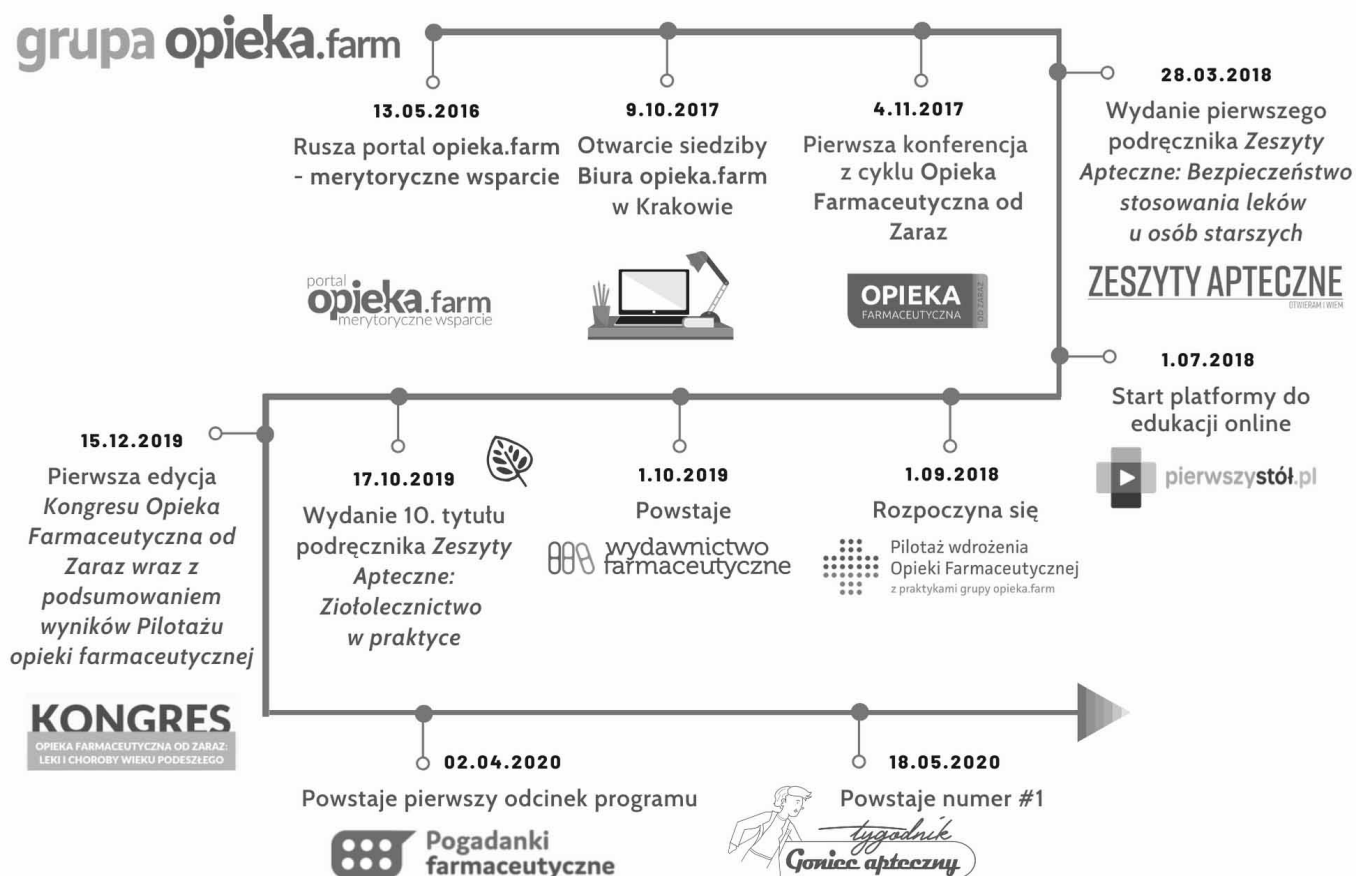
Zespół Redakcyjny
Tygodnika *Goniec Apteczny*

14 maja jest wyjątkową datą dla wszystkich Farmaceutów. Obchodzimy wtedy Dzień Farmaceuty, dlatego wszystkim Farmaceutom życzymy sukcesów zawodowych i satysfakcji ze sprawowania opieki nad pacjentem.

Dokładnie 4 lata temu – 14 maja 2016 roku ruszyliśmy z autorskim projektem nastawionym na rozwój opieki farmaceutycznej w Polsce, czyli portalem **opieka.farm**.

Dzisiaj portal to jedna z wielu gałęzi naszej działalności, a my wciąż mamy w głowie kolejne pomysły. Zobaczcie, jak wyglądały ostatnie 4 lata.

Aktualności

Od kiedy farmaceuci niepracujący w aptekach będą mogli wystawiać recepty? Kiedy będzie można pobrać numer recepty pro familiae i pro auctore? Jak jest znaczenie leków przeciwdepresyjnych w leczeniu uzależnienia od nikotyny?

NFZ wyznaczył datę pobierania numerów recept refundowanych pro auctore i pro familiae

NFZ poinformował o wprowadzaniu nowej funkcjonalności w systemie informatycznym oddziałów wojewódzkich NFZ. Będzie ona pozwalała farmaceutom składać wnioski o dostęp do Portalu NFZ, a także o dostęp do eWUŚ (Elektroniczna Weryfikacja Upoważnień Świadczeniobiorców). Dzięki temu będzie można uzyskać uprawnienia do pobierania numerów recept jak i zakresów numerów recept.

Wnioski od farmaceutów posiadających prawo wykonywania zawodu będą pobierane najprawdopodobniej od 20 maja 2020 r. NFZ poinformował także, że od dnia 30 maja 2020 r. będzie już możliwe pobieranie zakresów numerów recept refundowanych pro auctore i pro familiae.

Cochrane: Leki przeciwdepresyjne w terapii uzależnienia od nikotyny

Niektóre z leków przeciwdepresyjnych oprócz leczenia zaburzeń nastroju mogą być pomocne w terapii uzależnień od nikotyny. Przegląd systematyczny Cochrane z kwietnia 2020 r. miał na celu ocenić dowody, a także wykazać skuteczność i bezpieczeństwo leków przeciwdepresyjnych we wspomaganie rzucenia palenia tytoniu u osób uzależnionych.

W przeglądzie brano pod uwagę takie preparaty przeciwdepresyjne jak:

- TLPD: doksepina, imipramina, nortryptylina,
- inhibitory MAO: moklobemid, selegilina, lazabemid i EVT302,
- SSRI: fluoksetyna, paroksetyna, setralina, citalopram,
- leki przeciwdepresyjne o innym mechanizmie działania: bupropion, tryptofan, wenlafaksyna,
- wyciągi z dziurawca zwyczajnego (*Hypericum perforatum*),
- suplement diety: S-adenozyl-L-metionina (SAME).
- W przeglądzie wykazano szczególne znaczenie bupropionu, nortryptyliny i wardeniliny.

Kiedy farmaceuci niepracujący w aptekach otwartych będą mogli wystawiać recepty?

Nowe uprawnienia nadano w związku z epidemią COVID-19, w ramach Ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Czytamy w niej:

4. Farmaceuta posiadający prawo wykonywania zawodu może wystawić receptę dla osoby, o której mowa w art. 95b ust. 3, albo receptę farmaceutyczną – w przypadku zagrożenia zdrowia pacjenta, do których stosuje się następujące zasady: (...)

Zatem możemy wystawiać:

- recepty zwykłe refundowane dla siebie i rodziny (to te opisane właśnie w art. 95b ust. 3 ustawy Pf), ORAZ
- recepty farmaceutyczne w przypadku zagrożenia zdrowia pacjenta,
- bez wymogu zaistnienia nagłego zagrożenia zdrowia, który istniał wcześniej.

Dwa znane leki obiecujące w leczeniu COVID-19

Koreańscy badacze przetestowali 48 leków pod kątem SARS-CoV-2, które wydają się obiecujące. Leki te już wcześniej były zatwierdzone przez FDA w przypadku innych istniejących chorób, co zdecydowanie przyspieszyłoby czas ponownego zatwierdzenia w nowym wskazaniu.

Wyniki badań zostały opublikowane w czasopiśmie *Antimicrobial Agents and Chemotherapy*. Badacze przetestowali 35 leków, które wykazywały działanie przeciwko poprzedniemu koronawirusowi SARS-CoV, a także 13 innych, zarekomendowanych przez specjalistów chorób zakaźnych. Spośród wszystkich testowanych leków ciekawą aktywność wykazały niklozamid i cyklezonid.

Dekstrometorfan z bupropionem w leczeniu choroby Alzheimera

AXS-05 to preparat dwuskładnikowy, składający się z bupropionu i dekstrometorfanu - leków powszechnie stosowanych, o znanym profilu bezpieczeństwa. Okazuje się, że lek AXS-05 może być skuteczny w terapii agitacji u pacjentów zmagających się z chorobą Alzheimera.

Działanie dwuskładnikowego doustnego preparatu w leczeniu agitacji u pacjentów z chorobą Alzheimera mogłoby się opierać na dwóch mechanizmach.

Dekstrometorfan wykazuje silny wpływ na neuroprzekazniki w mózgu zaangażowane w pobudzenie psychoruchowe, tj. glutamian, serotonina i noradrenalina. Jednak dekstrometorfan jest lekiem dość szybko metabolizowanym przez organizm, co może ograniczać jego skuteczność.

Drugi związek - bupropion, miałby za zadanie utrzymywać odpowiednie stężenie dekstrometorfanu w organizmie, aby zwiększać jego skuteczność. Ponadto, bupropion zwiększa stężenie neuroprzekazników - dopaminy i noradrenaliny, a także działa na acetylocholinę, która także może być zaangażowana w objawy pobudliwości psychoruchowej u pacjentów.

W ciężkich przypadkach objawy agitacji leczy się zwykle lekami przeciwdepresyjnymi lub przeciwpsychotycznymi. Obecnie nie ma leków zatwierdzonych przez FDA do leczenia agitacji występującej w chorobie Alzheimera.

Czytaj całość na opieka.farm

Farmaceuci mogą już wystawiać refundowane recepty na siebie i rodzinę oraz przepisywać leki pacjentom na nowych zasadach.

Doczekaliśmy się ogromnej zmiany przepisów nadających farmaceutom nowe uprawnienia. W skrócie, możemy od 1 kwietnia 2020 r. wystawiać:

- recepty farmaceutyczne pacjentom bez warunku, że zagrożenie jego zdrowia musi wystąpić nagle, i bez wymogu wydania najmniejszego opakowania w aptece,
- recepty refundowane na siebie (pro auctore) i rodzinę (pro familiae), bez podania przyczyny.

Recepty refundowane i recepty farmaceutyczne

Nowe uprawnienia nadano w związku z epidemią COVID-19, w ramach Ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Czytamy w niej:

4. Farmaceuta posiadający prawo wykonywania zawodu może wystawić receptę dla osoby, o której mowa w art. 95b ust. 3, albo receptę farmaceutyczną – w przypadku zagrożenia zdrowia pacjenta, do których stosuje się następujące zasady: (...)

Zatem możemy wystawiać:

- recepty zwykłe refundowane dla siebie i rodziny (to te opisane właśnie w art. 95b ust. 3 ustawy Pf), ORAZ
- recepty farmaceutyczne w przypadku zagrożenia zdrowia pacjenta,

bez wymogu zaistnienia nagłego zagrożenia zdrowia, który istniał wcześniej. Jakie leki może zapisać farmaceuta? W dalszej części czytamy:

2) może być wystawiona na produkty lecznicze o kategorii dostępności Rp, z zastrzeżeniem produktów leczniczych zawierających środki odurzające, substancje psychotropowe, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

Tu znikł wcześniejszy zapis: „lub Rpz w ilości jednego najmniejszego dostępnego w aptece opakowania produktu leczniczego dopuszczonego do obrotu...”, zatem rozumiemy, że:

- nie musimy już wydawać najmniejszego opakowania w aptece (ile więc można wydać? - o tym niżej),
- jak wcześniej, nie możemy wydawać na receptę farmaceutyczną leków zawierających substancje z wykazu N, a także z wykazu P oraz prekursorzy I kategorii,
- nadal możemy wydać lek zawierający substancję z wykazu A (o czym chyba nie każdy wiedział...),
- nadal wydajemy lek w takiej dawce, jaką pacjent potrzebuje (a nie najmniejszej zarejestrowanej!),
- nie możemy już wydać leku o kat. Rpz (na receptę do zastrzeżonego stosowania) - czyli których i tak raczej nie wydawaliśmy.

Dalej czytamy, że recepta:

3) zawiera dane, o których mowa w art. 96a ust. 1 z wyłączeniem pkt 5 lit. b, oraz przyczynę wydania – w przypadku recepty farmaceutycznej;

Z wyłączeniem pkt 5 lit. b, czyli bez możliwości określenia daty realizacji recepty „od dnia”.

Recepta pro auctore i pro familiae refundowana

Następnie czytamy, że:

4) recepta jest realizowana z odpłatnością 100%, z wyjątkiem recept wystawionych dla osób określonych w art. 95b ust. 3;

Recepta farmaceutyczna jest nadal receptą pełnopłatną (na 100%), natomiast recepty na siebie i na rodzinę są refundowane (to te opisane w art. 95b ust. 3 Prawo farmaceutyczne). Przez rodzinę rozumiemy się tu:

- małżonka,
- osobę pozostającą we wspólnym pożyciu (czyli partnera/partnerkę),
- krewnych lub powinowatych w linii prostej (czyli to rodzic, dziecko, babcia, dziadek, pradziadek, wnuk, teść itd.)
- krewnych w linii bocznej do stopnia pokrewieństwa między dziećmi rodzeństwa osoby wystawiającej (będzie to brat, siostra, bratanek, siostrzeniec itd).

W jakiej ilości można wydać preparat?

Specustawa odsyła nas tu do ustawy Prawo farmaceutyczne:

6) przepisy art. 96a ust. 4–5 stosuje się odpowiednio.

Czyli odsyła tu nas do uprawnień pielęgniarek i położnych, ust 4 i 5 Prawa farmaceutycznego. Możemy więc wypisać receptę:

- w formie papierowej na preparat (lek, wyrób medyczny, ŚSSPŻ) na 120 dni (wyliczone z dawkowania),
- w formie elektronicznej na 180 dni kuracji według zapisanego sposobu dawkowania,
- na środek antykoncepcyjny w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego na 60 dni.

Ewidencja recept refundowanych

Wypisując recepty refundowane, tworzymy dokumentację w formie wykazu. Wykaz wystawionych recept pro auctore i pro familiae musi zawierać:

- numer kolejny wpisu i datę wystawienia recepty;
- numer PESEL pacjenta, jeżeli został nadany, w przypadku noworodka – numer PESEL matki, a w razie braku numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- rozpoznanie choroby, problemu zdrowotnego lub urazu;
- międzynarodową lub własną nazwę preparatu oraz postać (jeśli występuje w więcej niż jednej) i dawkę (jeśli jest więcej niż jedna na rynku)
- ilość leku, ŚSSPŻ lub wyroby medycznego lub nazwę i ilość surowców farmaceutycznych (w przypadku leku recepturowego);
- dawkowanie.

Co nowego na portalu opieka.farm? Jesteśmy tu już 4 lata!

Dziś Farmaceuty ma dla nas szczególne znaczenie nie tylko dlatego, że jesteśmy farmaceutami-praktykami. Dokładnie 4 lata temu - w 2016 roku ruszyliśmy z autorskim projektem nastawionym na rozwój opieki farmaceutycznej w Polsce, czyli portalem **opieka.farm**.

Postanowiliśmy stworzyć miejsce, w którym farmaceuci (i nie tylko) będą mogli wymieniać się swoimi doświadczeniami i zdobywać wiedzę opartą o najlepsze dowody naukowe. Portal przez lata stopniowo się zmieniał - zarówno wizualnie, jak i pod względem treści, które w nim publikujemy. Zobaczcie, co znajdziecie tutaj teraz.

Aktualności to nowa sekcja, w której podsumowujemy najważniejsze wydarzenia z kraju i świata. Znajdziecie tu:

- informacje branżowe ze świata polskiej farmacji,
- najnowsze doniesienia naukowe,
- aktualności z życia naszej redakcji - relacje z wykładów, webinarów i konferencji.

Krótko mówiąc, jeśli chcecie być na bieżąco z apteczną rzeczywistością - zaglądajcie tu regularnie.

Czas pokazał, że jak farmaceuci chcecie uczyć się o konkretnych produktach - najlepiej w zwięzłej i czytelnej formie. Na portalu znajdziecie całą kategorię **Wiedza Produktowa**. Pamiętajcie, że w tej sekcji znajdują się również artykuły sponsorowane. Zawsze trzymamy się swoich początkowych założeń i każdy artykuł powstający w ramach współpracy jest wyraźnie oznaczony.

Każdy farmaceuta przynajmniej raz dziennie zadaje sobie pytanie „**Co polecić?**”. Na katar sienny, na ból miesiączkowy, na gorączkę niemowlęcia, na stawy pani Halince... Od teraz gotową odpowiedź znajdziecie na portalu - wszystko w oparciu o najlepszej jakości źródła. Stopniowo rozkręcamy tę serię - czekamy na wasze propozycje tematów.

Ze względu na to, że aktualnie wszystkie wydarzenia stacjonarne dla farmaceutów są odwołane, wystartowaliśmy z programem edukacyjno-informacyjnym **Pogadanki Farmaceutyczne**. W kilkuminutowych filmach poruszamy tematy, które aktualnie wzbudzają dyskusję wśród farmaceutów, a ogólne zagadnienia dotyczące m.in. opieki farmaceutycznej, realizacji recept, leków i suplementów diety.

Testy wiedzy to jedna z pierwszych sekcji, które na stałe zagościły na portalu. Spotkały się z ogromnym zainteresowaniem, więc teraz rozszerzyliśmy tę kategorię o tzw. testy produktowe. Możecie w nich sprawdzić wiedzę dotyczącą konkretnych substancji leczniczych. Standardowo - na samym pytaniu się nie kończy. Zawsze dokładnie tłumaczymy wszystkie niuanse zagadnienia, o które pytamy.

Merytoryczne wspieramy farmaceutów w codziennej pracy poprzez przygotowywanie gotowych materiałów edukacyjnych, które można wydrukować aptecce i wydać pacjentowi. Znajdziecie je w sekcji **Edukacja Pacjenta**.

Naszym najnowszym projektem jest bezpłatny tygodnik do samodzielnego wydrukowania **Goniec Apteczny**. Powstał po to, żeby farmaceuci mogli być na bieżąco z informacjami z rynku aptecznego. Jeśli czytasz to zdanie, to znaczy, że udało nam się wypuścić pierwszy numer. 😊

- Reklama -

wydawnictwo farmaceutyczne

Zeszyty Apteczne: Cukrzyca i otyłość z perspektywy farmaceuty (wyd. I) to opracowanie poświęcone insulinooporności, cukrzycy, otyłości oraz innym zaburzeniom metabolicznym, na które leki wydajemy codziennie. Drugą część Zeszytu stanowi zagadnienie oporności na insulinę oraz nadwaga i otyłość, często towarzyszące schorzeniom. W podręczniku zawarto również odpowiedzi na pytania:

- Czym różnią się poszczególne insuliny dostępne w Polsce?
- Jaka jest skuteczność i bezpieczeństwo leków doustnych hipoglikemizujących (flozyn, glitazonów, gliptyny i metforminy) oraz analogów GLP-1?
- O czym mówią najnowsze wytyczne Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego?
- Jaka jest skuteczność ziół i surowców naturalnych w redukcji nadwagi, wspomaganie leczenia oraz zapobieganiu cukrzycy?

Ważną część podręcznika stanowi aspekt praktyczny, niezbędny w pracy farmaceuty, czyli omówienie leków inkretynowych podawanych podskórnie, leków doustnych wraz z przykładami preparatów, penów insulinowych, nakłuwaczy, glukometrów i pomp insulinowych.

Komunikaty GIF

Wycofania, wstrzymania i ponownego dopuszczenia do obrotu produktów leczniczych.

Nr decyzji	Nazwa leku	Data decyzji	Podmiot odpowiedzialny	Rodzaj decyzji	Uzasadnienie
Decyzja z dn. 15.05.2020	<i>Groprinosin Max</i>	2020-05-15	Gedeon Richter Polska Sp. z o.o.	Wycofanie z obrotu	Wycofano z uwagi na brak skuteczności ochrony przeciwdrobnoustrojowej.
Decyzja z dn. 08.05.2020	<i>Cisatracurium Noridem</i>	2020-05-08	Noridem Enterprises Limited, Cypr	Wycofanie z obrotu	Wycofano z uwagi na to, że badana próbka leku nie spełnia wymagań dokumentacji produktu leczniczego dla zawartości substancji czynnej i wyglądu produktu.
Decyzja z dn. 24.04.2020	<i>Megalia</i>	2020-04-24	Vipharm S.A. z siedzibą w Ożarowie Mazowieckim	Wycofanie z obrotu	Wycofano z uwagi na to, że próbka nie spełnia wymagań jakościowych w zakresie czystości mikrobiologicznej.
Decyzja z dn. 22.04.2020	<i>Montelukast Bluefish</i>	2020-04-22	Bluefish Pharmaceuticals AB, Szwecja	Wycofanie z obrotu	Wycofano z uwagi na niezgodność treści z opakowania zewnętrznego z zapisem w ChPL.

- Reklama -

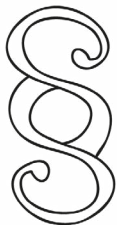
BBB wydawnictwo farmaceutyczne

Publikacja Monografie Apteczne: Nadciśnienie tętnicze to podręczne kompendium wiedzy dotyczące leczenia nadciśnienia tętniczego. Omówiono w nim nadciśnienie tętnicze pierwotne i wtórne, nefarmakologiczne metody leczenia, a także zawarto odpowiedzi na pytania:

- Kiedy pacjent musi stosować leki przeciwnadciśnieniowe?
- Jakie powikłania nadciśnienia tętniczego mogą wystąpić?
- Jakie są istotne interakcje leków hipotensyjnych?
- Jakie są aktualne wytyczne leczenia nadciśnienia?

Główną część *Monografii* stanowią rozdziały poświęcone lekom stosowanym w terapii nadciśnienia oraz ich istotnym interakcjom. W *Monografii* znajdziecie również informacje na temat diety DASH.

Realizacja recept

Jak zdobyć podpis elektroniczny do e-recepty farmaceutycznej? Generowanie certyfikatu ZUS

Zacznijmy od początku. Do wystawienia e-recepty farmaceutycznej potrzebujemy:

- Kamssoft w wersji przynajmniej 2020.3.0.0,
- profil zaufany,
- certyfikat ZUS/podpis kwalifikowany

Czego potrzebujemy, aby wygenerować certyfikat ZUS?

Potrzebujemy założyć Profil Zaufany. Aby je założyć, wystarczy konto bankowe. Część z Was już wcześniej zakładała Profil Zaufany, aby podpiąć aptekę do ZSMOPLa i platformy P1 (kierownicy, właściciele, administratorzy danych). Pozostałych odsyłam do krótkiej i prostej instrukcji tutaj.

Certyfikat ZUS/podpis kwalifikowany

Jest to najtrudniejsza część, ale spokojnie — razem damy radę. Opiszę sposób uzyskania certyfikatu ZUS, gdyż jest to metoda darmowa i niewymagająca ciągłego noszenia ze sobą pendrive'a z podpisem elektronicznym.

Najpierw musimy ustalić, kto w danej aptece jest administratorem danych konta P1. To właśnie administrator będzie mógł załogować się na stronę <https://gabinet.gov.pl> w celu nadania uprawnień farmaceutom. Administratorem najczęściej jest osoba, która zakładała konto do P1, w celu podpięcia się do ZSMOPL. W niektórych aptekach może być to informatyk. Jeśli tak jest – musimy go poprosić o nadanie nam uprawnień.

Administrator danych loguje się on na <http://gabinet.gov.pl> jako oczywiście — Administrator.

Wybieramy zakładkę UŻYTKOWNICY i w zależności od tego, czy administrator jest jedynym farmaceutą, czy jest ich w aptece więcej, wybieramy EDYTUJ lub NOWY UŻYTKOWNIK.

Niezależnie od tego, co wybierzemy — możemy dodać/edytować dane farmaceuty. Wypełniamy wszystkie pola, które jesteśmy w stanie wypełnić, w szczególności PESEL oraz NPWZ, (ODDZIAŁ NFZ KONTA eWUŚ na razie nie pokazuje się przy każdym PWZ, ale spokojnie – e-recepta farmaceutyczna będzie działać bez tego), wpisujemy tytuł zawodowy, wybieramy również DATĘ nadania uprawnień (może być wcześniejsza, np. data zatrudnienia) oraz na jaki czas nadajemy uprawnienia. Następnie klikamy DODAJ+.

Po prawej stronie od napisu ROLA UŻYTKOWNIKA wybieramy z rozwijanej listy FARMACEUTA (jeżeli dodajemy drugą i kolejną osobę, możemy nadać również rolę ADMINISTRATORA), pod STRUKTURY ORGANIZACYJNE wybieramy daną aptekę. Klikamy ZAPISZ.

Po prawej stronie powinny się pojawić nadane role (Farmaceuta, Administrator) oraz adres apteki, w której te role mamy nadane. Jeśli coś się nie zgadza, możemy edytować te dane w dowolnym momencie. Po zweryfikowaniu naciskamy ZAPISZ.

Po ponownym naciśnięciu zakładki UŻYTKOWNICY widzimy, czy zmiany się zapisały. Możemy również w analogiczny sposób dodać kolejnych użytkowników lub uprawnień.

Administrator wylogowuje się ze strony <http://gabinet.gov.pl>. W tym momencie farmaceuta, który posiada profil zaufany oraz dostał nadaną rolę farmaceuty, może się załogować. Po załogowaniu powinno być widać aptekę oraz nadaną rolę. (Jeśli jesteś zarówno Administratorem jak i Farmaceutą, to z listy wybierasz logowanie jako Farmaceuta).

Po załogowaniu klikamy w lewym górnym rogu na swoje imię i nazwisko. Naciskamy ZŁÓŻ WNIOSEK, akceptujemy regulamin. Nadajemy hasło. WAŻNE: Tym hasłem będziemy podpisywać każdą e-receptę farmaceutyczną. Zalecam wybrać coś, co dość łatwo zapamiętamy, a jednocześnie nie będzie łatwe do złamania (to jest chyba najtrudniejsza część). Następnie klikamy POBIERZ CERTYFIKAT (można to zrobić tylko jeden raz, więc radzę zapisać na pendrive, jeśli pracujecie w kilku aptekach).

Wybieramy, gdzie go zapisać i mamy certyfikat ZUS. W każdym momencie dany certyfikat możemy anulować.

Farmaceuci kontra COVID-19: Jak zmieniła się sytuacja Twoja i Twojego miejsca pracy – ankieta

W imieniu grupy opieka.farm zapraszamy Cię do wypełnienia ankiety (z nagrodami :)). Dotyczy ona obecnej sytuacji pandemii, jej wpływu na farmaceutów i apteki oraz tego, jak teraz z komunikacją radzą sobie firmy farmaceutyczne. Co się zmieniło, czego Ci brakuje, co warto wdrożyć po ustaniu pandemii?

Po jej ukończeniu otrzymasz od nas dwie nagrody: e-book z aktualną wiedzą dotyczącą koronawirusa (tylko wiarygodne informacje poparte źródłami) oraz kod na zakupy w Wydawnictwie Farmaceutycznym umożliwiający otrzymanie 25 zł zniżki.

Ankieta zajmie Ci nie więcej niż 5 minut.

Wypełnij ankietę na portalu opieka.farm.

Notatki z Zeszytu Aptecznego

Surowce naturalne wspomagające leczenie alergii

Zastosowanie surowców naturalnych w leczeniu alergii nie znajduje uzasadnienia w wynikach wiarygodnych badań oraz miejsca w wytycznych towarzystw naukowych.

Pacjenci pytają jednak o skuteczność łagodzenia objawów alergii preparatami naturalnymi, dlatego warto poświęcić im więcej uwagi.

Czarnuszka siewna (*Nigella sativa* L.)

Olej z czarnuszki siewnej (ang. *black cumin*) według niektórych źródeł wykazywać może działanie przeciwzapalne, przeciwutleniające, przeciwhistaminowe, immunomodulujące, przeciwdrobnoustrojowe oraz przeciwbólowe.^[1]

Badanie na niewielkiej grupie pacjentów wykazało pewien wpływ na złagodzenie objawów alergicznego nieżytu nosa, takich jak przekrwienie, katar czy swędzenie, dzięki przyjmowaniu kapsułki z 0,5 ml oleju z czarnuszki przez 2 tygodnie.^[1]

W innym, małym badaniu z udziałem 15 astmatyków wykazano właściwości bronchodylatoryjne czarnuszki. Przyjmowanie zgotowanego ekstraktu z nasion czarnuszki doustnie zmniejszało częstość kaszlu i świszczący oddech oraz poprawiało funkcję płuc u osób z astmą, lecz w mniejszym stopniu niż salbutamol lub teofilina.^[2]

Wapń („wapno na alergię”)

Jeden z pierwszych preparatów, po jaki sięga pacjent w przypadku reakcji alergicznej, to wapń, czyli tzw. wapno do rozpuszczania lub wapń w syropie.

Jak przeczytać można w charakterystykach leków z wapniem (np. *Calcium Sanosvit*): zmniejszając przepuszczalność ścian naczyń krwionośnych, wapń działa przeciwwysiękowo, przeciwobrzękowo, przeciwzapalnie. Stąd też trudno się dziwić, że wapń często polecany jest jako wspomagający w przebiegu reakcji alergicznych.

Pewne niskiej jakości dane z lat dziewięćdziesiątych sugerują zmniejszenie obrzęku błony śluzowej nosa po doustnym zastosowaniu wapnia.^[3] Jednak polskie badanie kliniczne z randomizacją z 2017 roku wykazało nieskuteczność stosowania nawet 1000 mg węgla wapnia 3x dziennie w redukcji objawów alergicznych u osób z alergicznym nieżytem nosa, zapaleniem spojówek i/lub astmą atopową.^[4]

Przyjmowanie wapnia przez osoby z niedoborami witaminy D (których nie jesteśmy w stanie zdiagnozować w aptece) może także zwiększać ryzyko uszkodzenia nerek. Dlatego biorąc pod uwagę to ryzyko oraz brak dowodów na skuteczność kliniczną wapnia w leczeniu chorób alergicznych, zalecamy zachować ostrożność i nie rekomendować pacjentom przyjmowania suplementów z wapniem w tym wskazaniu.

Nienasycone kwasy tłuszczowe (omega-3)

Według przeglądu Cochrane z 2000 roku spożywanie morskich kwasów tłuszczowych omega-3 w diecie w celu poprawy kontroli astmy nie jest uzasadnione. Z drugiej strony jednak, wzbogacenie diety w olej rybi nie wiąże się ze znacznym ryzykiem i może być zalecane jako element zdrowego stylu życia.^[5]

Podawanie długołańcuchowych kwasów tłuszczowych omega-3 (LC-PUFA) kobietom ciężarnym i kobietom karmiącym nie jest jednoznacznie związane z rzadszym występowaniem alergii u ich dzieci, jednak zauważono pewne korzyści z suplementacji kwasami omega-3 w zmniejszaniu ryzyka alergii we wczesnym dzieciństwie.^[6]

Suplementacja kwasów omega-3 u kobiet ciężarnych i matek karmiących może wiązać się z łagodniejszym przebiegiem alergii u dzieci.

Kapsaicyna w łagodzeniu nieżytu nosa

W alergicznym nieżycie nosa zastosowanie znalazła kapsaicyna, która jest składnikiem papryki chili. Podawana miejscowo może obkurczać błonę śluzową nosa, łagodząc w ten sposób objawy kataru.^[7]

Irygacje solą fizjologiczną

Zastosowanie irygacji nosa roztworem soli fizjologicznej może zmniejszyć objawy związane z alergicznym zapaleniem błony śluzowej nosa zarówno u dorosłych, jak i u dzieci. Jest to metoda bezpieczna i tania, dlatego też można ją polecać jako postępowanie wspomagające obok terapii miejscowymi sterydami i lekami przeciwhistaminowymi.^[8]

Irygacje solą fizjologiczną to tania metoda, wspomagająca leczenie alergicznego zapalenia błony śluzowej nosa. Ze względu na niskie ryzyko działań niepożądanych można ją bezpiecznie polecać pacjentom.

Probiotyki

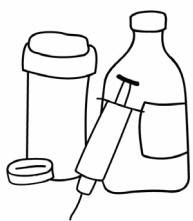
Probiotyki pokarmowe, poprzez wpływ na stan czynnościowy komórek epitelialnych (nabłonkowych) jelita oraz komórek dendrytycznych, rozmieszczonych wśród enterocytów, mogą zwiększać tolerancję na antygeny. Dodatkowo mogą wzmacniać barierę immunologiczną, zmniejszając przepuszczalność błony śluzowej.^[9]

Według przeglądu Cochrane z 2007 roku nie ma jednak wystarczających dowodów, uzasadniających rutynowe wzbogacanie pokarmu niemowląt dodatkiem probiotyków w celu zapobiegania chorobie alergicznej lub nadwrażliwości pokarmowej. Mimo że zanotowano zmniejszenie częstości występowania wyprysku u niemowląt, efekt ten nie był spójny między badaniami i zaleca się ostrożność w polecaniu profilaktycznego stosowania probiotyków u niemowląt.^[10]

Fragment podręcznika *Zeszytu Aptecznego: Alergia z perspektywy farmaceuty*

Kup na: wydawnictwo.farm

Hydrokortyzon w kremie i maści

Komu polecać, jak stosować, jak działa, na jakie interakcje i efekty uboczne zwrócić uwagę?

Maści i kremy z hydrokortyzonem działają miejscowo przeciwzapalnie i przeciwświądowo. Preparaty OTC do stosowania zewnętrznego zawierają słabo działający octan hydrokortyzonu.

Hydrokortyzon – Komu można polecać?

Kremy i maści z octanem hydrokortyzonu możesz polecać dorosłym i dzieciom od 12 r. ż. którzy:

- skarżą się na objawy skórne takie jak: swędzenie, zaczerwienienie, grudki skórne, wyprysk skórny,
- doznali oparzenia I lub II stopnia niewielkiej powierzchni skóry,
- chorują na atopowe zapalenie skóry i potrzebują preparatu na zaostrenie choroby,
- zostali ukąszeni lub użądleni przez owady lub odczuwają silny świąd.

Skieruj pilnie do lekarza pacjentów, którzy poza wyżej wymienionymi objawami skórnymi mają objawy obrzęku naczynioruchowego (głęboka opuchlizna powiek, warg, błony śluzowej i jamy ustnej).^[1] Miejscowe stosowanie maści i kremów z hydrokortyzonem jest nieskuteczne w leczeniu pokrzywki. W tym wypadku możesz polecić doustne leki przeciwhistaminowe II generacji (cetyryzyna, desloratadyna).^[2]

Preparaty OTC dostępne w Polsce nie są zarejestrowane do stosowania u dzieci poniżej 12 r. ż. bez porozumienia z lekarzem (wyjątkiem jest Hydrocortison Jelfa krem – od 10 r. ż.).^[3]

Hydrokortyzon – Jak stosować?

Preparaty z octanem hydrokortyzonu należy stosować nie dłużej niż 7 dni nakładając cienką warstwę na zmienione chorobowo miejsca, dawkując:

- krem: 1-2 razy dziennie, zwykle rano,
- maść: 2-3 razy dziennie, zwykle wieczorem i na noc.^{[4][5]}

Maści stosuje się w chorobach przebiegających z nadmiernym rogowaceniem naskórka i tendencją do lichenizacji. Maści zwiększają uwodnienie warstwy rogowej, co zwiększa przenikanie hydrokortyzonu przez skórę.

Kremy ze względu na właściwości hydrofilne słabiej przenikają przez skórę, dlatego są zalecane w ostrych stanach zapalnych skóry z tendencją do wysięku.^{[6][7]}

Wchłanianie hydrokortyzonu u dzieci jest większe niż u dorosłych. Może to prowadzić do ogólnoustrojowych działań niepożądanych, zwłaszcza przy stosowaniu na dużą powierzchnię skóry.^[8]

Do określenia dawki kremu (lub maści) służy tzw. „jednostka opuszki palca” (FTU – fingertip unit). FTU odpowiada ok. 500 mg preparatu i jest to ilość kremu/maści o średnicy 5 mm nakładana od zgięcia pierwszego paliczka do czubka palca wskazującego pacjenta.

Wiek pacjenta	Twarz i szyja	Ręka (od ramienia)	Noga	Przód klatki piersiowej i brzuch	Plecy i pośladki
3-12 miesięcy	1	1	1.5	1	1.5
1-3 lata	1.5	1.5	2	2	3
3-6 lat	1.5	2	3	3	3.5
6-10 lat	2	2.5	4.5	3.5	5

Jedna jednostka FTU wystarcza na posmarowanie powierzchni dwóch dłoni osoby dorosłej. W tabeli poniżej podano przykładową ilość jednostek FTU do pokrycia poszczególnych części ciała.^[9]

Hydrokortyzon – Jak działa?

Hydrokortyzon stosowany na skórę:

- zmniejsza miejscowy stan zapalny,
- działa przeciwświądowo,
- obkurcza naczynia krwionośne.

Efekt jest opóźniony w czasie ze względu na mechanizm działania polegający na modulowaniu syntezy białek. Wy tłumacz pacjentowi, że spodziewany efekt będzie zauważalny po kilku godzinach od pierwszego nałożenia maści lub kremu.

Hydrokortyzon – Na co uważać?

Hydrokortyzon stosowany na skórę przenika do krążenia, dlatego nie powinien być stosowany długotrwale na dużą powierzchnię ciała. Cienka i dobrze ukrwiona skóra twarzy ułatwia przenikanie hydrokortyzonu do krążenia ogólnego. Z tego powodu niewskazane jest miejscowe stosowanie hydrokortyzonu na:

- powieki (ryzyko rozwoju lub zaostrenia jaskry),
- usta i skórę twarzy (ryzyko pojawienia się pajączków nacyniowych i zaników skóry).

U młodzieży stosowanie hydrokortyzonu na uda, brzuch i piersi wiąże się ze zwiększonym ryzykiem powstawania rozstępów, a stosowanie pieluchomajtek na skórę posmarowaną hydrokortyzonem działa na zasadzie opatrunku okluzyjnego i zwiększa możliwość wystąpienia ogólnoustrojowych działań niepożądanych takich jak: zwiększenie poziomu cukru we krwi, wzrost ciśnienia krwi, osteoporoza.

Przekazując powyższe informacje uważaj, żeby nie spowodować u pacjenta „sterydofobii”. Podkreśl, że występowanie ogólnoustrojowych działań niepożądanych jest rzadkie i występuje tylko przy nieprawidłowo prowadzonej terapii (długotrwale stosowanie na dużą powierzchnię ciała).^{[8][10]}

Hydrokortyzon – Na jakie interakcje zwracać uwagę?

Istotne interakcje związane z miejscowym stosowaniem hydrokortyzonu nie są znane.

Hydrokortyzon – Dodatkowe informacje

Dostępne w Polsce bez recepty preparaty hydrokortyzonu do stosowania miejscowego zestawiono w tabeli poniżej:

Nazwa handlowa	Postać	Dawka	Opakowanie
Hydrocort Chema	maść	5 mg/g	10 saszetek po 1 g
Hydrocort Chema	maść	5 mg/g	20 g
Hydrocortisonum Aflofarm	krem	5 mg/g	15 g
Hydrocortisonum Jelfa	krem	10 mg/g	15 g
Hydrocortisonum Oceanic	krem	5 mg/g	15 g
Maxicortan	krem	10 mg/g	15 g

Powieś na lodówce aptecznej

Akronimy w nazwach handlowych leków

Postać	Akronim	Znaczenie	Przykłady leków
Postacie o przedłużonym uwalnianiu	MR - modified release	zmodyfikowane uwalnianie	<i>Preductal MR, Diaprel MR, Ceclor MR</i>
	SR - sustained release, slow release	podtrzymane uwalnianie, powolne uwalnianie	<i>Symlok SR, Tertensif SR, Diuresin SR, Anafranil SR, Doreta SR</i>
	XL - extended liberation	przedłużone uwalnianie	<i>Cardura XL, Kamiren XL, Faxolet XL, Lescol XL</i>
	XR - extended release	przedłużone uwalnianie	<i>Trittico XR, Glucophage XR, Kwetaplex XR, Uprox XR, Wellbutrin XR</i>
	LA - long-acting	długo działający	<i>Zoladex LA</i>
	retard	spowolnione uwalnianie (NIE opóźnione)	<i>Dicloberl retard, Dicloratio retard, Dilzem retard, Duspatalin retard, Ketilept retard, Rantudil retard, Euphyllin CR retard, Metindol retard, Pentohexal 600 retard</i>
	HBS - hydrodynamically balanced system	system hydrodynamicznie zrównoważony, kapsułki flotacyjne	<i>Madopar HBS</i>
	Modutab	modyfikowane uwalnianie	<i>Requip-Modutab</i>
	prolongatum	przedłużone uwalnianie	<i>Hemofer prolongatum, Majamil prolongatum, Polfilin prolongatum, Kalipoz prolongatum</i>
	long	przedłużone uwalnianie	<i>Ipres long, Euphyllin long, Effox long, Doxalong</i>
Uno - jeden (pojedyncze dawkowanie)	przedłużone uwalnianie	<i>Dalfaz Uno, Fromilid Uno, Ketonal Uno, Klacid Uno, Noax Uno, Oflen Uno</i>	
Postacie o kontrolowanym uwalnianiu (uwalniające stałą dawkę API)	CR - controlled release	kontrolowane uwalnianie	<i>Mediket CR, Tegretol CR, Trittico CR</i>
	ZOK - zero-order kinetics	kinetyka zerowego rzędu	<i>Betaloc ZOK</i>
	ZK - zero-order kinetics	kinetyka zerowego rzędu	<i>Beto ZK, Metocard ZK</i>
	OCAS - oral controlled absorption system	doustny system o kontrolowanej absorpcji	<i>Omic Ocas</i>
Postacie rozpadające się w jamie ustnej	Q-Tab - quick tablet	„szybka” tabletką	<i>Elicea Q-Tab, Yasnal Q-Tab, Mirzaten Q-Tab, Torendo Q-Tab, Prenessa Q-Tab</i>
	swift	szybki, natychmiastowy	<i>Zolafren-swift, Apra-swift, Amlozek-swift, Mozarin-swift</i>
	ODT - orally disintegrating tablet, orodispersible tablet	tabletką ulegającą rozpadowi w jamie ustnej	<i>Betaserc ODT, Donecil ODT, Cognezil ODT, Depralin ODT, Arbit ODT,</i>
	instant	natychmiastowy	<i>Imodium Instant</i>
	Zydis	nazwa własna jednej z pierwszych technologii produkcji tabletek rozpadających się w jamie ustnej	<i>Zofran Zydis</i>
	Disperzi	rozpuszczanie	<i>Olzax Disperzi</i>
	ORO - orodispersible	orodyspersgowalny	<i>ApoEscitacin ORO, Remirta Oro</i>
	RPD	liofilizat doustny w postaci krążka	<i>Maxalt RPD</i>
Melt	liofilizat doustny w postaci krążka	<i>Minirin melt</i>	
Tabletki do sporządzania zawiesiny	Dis - dissolve	tabletki doustne/do sporządzenia zawiesiny	<i>Amotaks Dis</i>
	QUICKTAB	tabletką do sporządzania zawiesiny doustnej/rozpadająca się w jamie ustnej	<i>Amoksiklav QUICKTAB</i>
Formy o opóźnionym uwalnianiu	EC - enteric-coated	z otoczką dojelitową	<i>Anapran EC</i>
	EN - enteric	dojelitowe	<i>Sulfasalazin EN Krk</i>
Tabletki podjęzykowe	SL - sublingual	podjęzykowe	<i>Xanax SL</i>

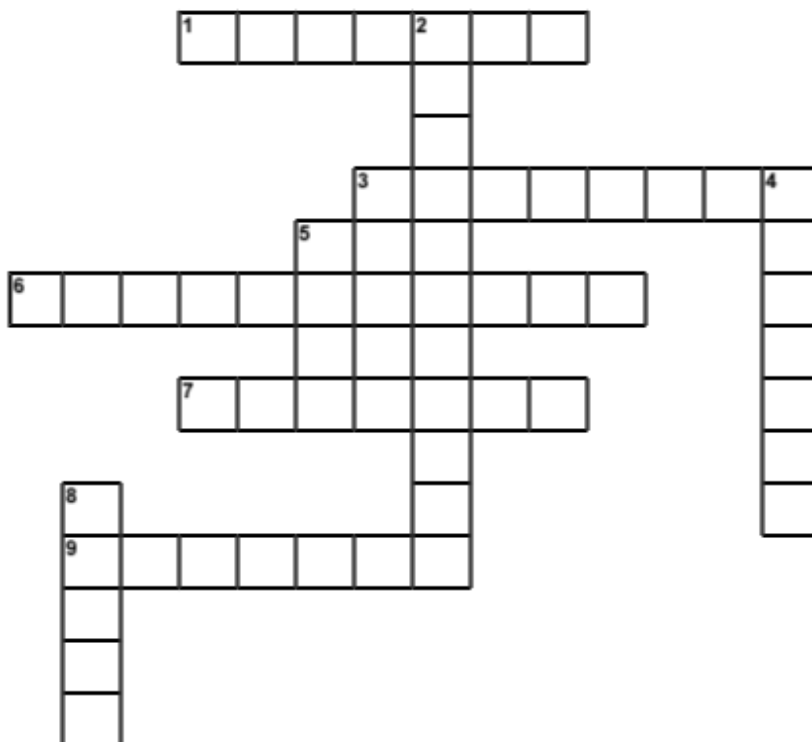
Sprawdź swoją wiedzę

Pionowo:

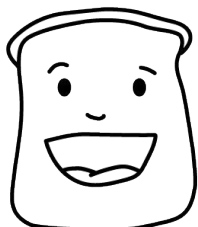
2. Działa poprzez zmniejszenie aktywności receptora lub enzymu.
4. Jest nim np. pyłek, traw, roztocze kurzu domowego i białko mleka krowiego.
5. Dieta w nadciśnieniu.
8. Choć popularne, nie jest skuteczne w leczeniu alergii.

Poziomo:

1. Od 2020 r. wynosi na leki recepturowe 13 zł.
3. Wydzielanie mleka przez gruczoły piersiowe.
6. Beta-bloker stosowany w nadczynności tarczycy.
7. Sulfobituminian amonowy.
9. Zawiera jedną dawkę leku, najczęściej przeznaczoną do wstrzyknięcia pacjentowi.

Suchar apteczny

- Co robi farmaceuta na wojnie?
- Wita miny

- Reklama -

wydawnictwo farmaceutyczne

Zeszyty Apteczne: Ziołolecznictwo w praktyce (wyd. I) to kompendium wiedzy na temat fitoterapii w tradycyjnym znaczeniu, lecz przygotowane w oparciu o najnowsze wiarygodne źródła (wyniki przeglądów systematycznych i metaanaliz oraz raporty EMA) zgodnie z kryteriami EBM.

Na 240 ilustrowanych stronach *Zeszytów* zamieszczono również opisy przykładowych leków roślinnych, które możesz polecić pacjentowi, przydatne wskazówki praktyczne oraz leksykon ze szczegółowym omówieniem ponad 100 surowców zielarskich.

Materiał dla pacjenta:

Co powinieneś wiedzieć o zaburzeniach erekcji?

Zaburzenia erekcji, określane również jako impotencja, to jeden z najczęstszych problemów seksualnych dotykających mężczyzn.

Problem zaburzeń erekcji dotyczy wszystkich grup wiekowych. Charakteryzuje je niezdolność uzyskania i utrzymania wzwodu członka wystarczającego do odbycia stosunku, natomiast brak libido to osłabienie pożądania i zaprzestanie dążenia do kontaktu płciowego. W drugim przypadku popularne leki bez recepty mogą okazać się nieskuteczne.

Co może być przyczyną zaburzeń erekcji?

Do przyczyn zaburzeń erekcji zaliczyć niektóre zaburzenia hormonalne (np. małe stężenie testosteronu, podwyższone stężenie prolaktyny, zaburzenia funkcji tarczycy), niektóre choroby (np. cukrzyca, miażdżyca, choroba wieńcowa, niewydolność nerek, wątroby, nadmiar cholesterolu we krwi), stres, otyłość, brak ruchu, nadmierne spożycie alkoholu, palenie tytoniu czy starzenie się. Zaburzenia erekcji mogą być również przejściowymi działaniami niepożądanymi leków takich jak:

- przeciwdepresyjne np. *Bioxetin*, *Asertin*, *Zoloft*,
- finasteryd (*Apo-Fina*, *Adaster*, *Nezyr*),
- metoklopramid (*Metoclopramidum*),
- beta-blokery (*Metocard*, *Concor*, *Vivacor*).

Co powinienem zrobić, jeśli dolegliwość mnie dotyczy?

Problemy z erekcją albo z libido dotyczą wielu mężczyzn. Jeśli przez dłuższy czas masz problemy erekcją, skonsultuj się z farmaceutą i pokaż mu listę wszystkich leków, które zażywasz. Farmaceuta sprawdzi, które leki mogły skutkować zaburzeniami potencji, a w razie potrzeby skieruje Cię do lekarza.

Uzyskasz też informację, co powinieneś zmienić w swoim stylu życia i jakie ewentualne leczenie wprowadzić. W aptece farmaceuta może zaproponować Ci preparaty wspomagające funkcje seksualne. Pamiętaj jednak, żeby w żadnym wypadku nie kupować ich w niepewnych miejscach, np. w internecie, na bazarze czy w klubie fitness. Zdarza się, że skład tych preparatów jest fałszowany i mogą stanowić poważne zagrożenie dla Twojego zdrowia.

Materiał edukacyjny. Pochodzi z portalu opieka.farm.

Nie zastępuje konsultacji lekarza lub farmaceuty. Nie stanowi reklamy żadnego produktu.

© 2020 opieka.farm sp. z o.o.

Jak wygląda leczenie?

Terapia zaburzeń erekcji jest zależna od ich przyczyny. W pierwszej kolejności należy rozważyć zmianę stylu życia. Zaczynaj uprawiać sport oraz zmień dietę na zdrowszą - jedz więcej warzyw, owoców, ryb i produktów pełnoziarnistych. Ogranicz spożywanie alkoholu i palenie papierosów, jeśli to możliwe, spróbuj zmienić tryb życia na mniej stresujący.

Leczenie farmakologiczne obejmuje:

- leki "z grupy viagry" - sildenafil (*Mensil*, *Maxon*), wardenafil (*Levitra*), tadalafil (*Cialis*),
- preparaty z testosteronem (*Testim*) i jego prekursorami (*DHEA Eljot*, *Stymen*) – przy niedoborach, w postaci zastrzyków lub żeli,
- alprostadyli (*Vyataros*, krem).

Jeśli chcesz wiedzieć więcej o lekach i metodach niefarmakologicznych, umów się na konsultację z farmaceutą, który wydał tę ulotkę.

Pieczęć apteki:

